

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัย ส่วนรายละเอียดจะได้กล่าวเป็นลำดับไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารเวลาและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาของผู้บริหาร ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน ในการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาของผู้บริหาร ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน ในการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ในการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
6. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
7. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
8. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

9. เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาในการบริหารงาน
ด้านต่าง ๆ ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
10. เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาด้านต่าง ๆ กับประสิทธิ-
ภาพการบริหารงานด้านต่าง ๆ ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
11. เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการบริหารงานด้านต่าง ๆ
ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน
12. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางปรับปรุงการบริหาร
เวลาและประสิทธิภาพการบริหารงาน ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตาม
ทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ
งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ
งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารงาน
ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งาน
วิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อ
ประสิทธิภาพการบริหารงาน ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านงานการ
บริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียน
กับชุมชน แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อ
ประสิทธิภาพการบริหารงาน ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านงานการ
บริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียน
กับชุมชน แตกต่างกัน

6. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทักษะต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกัน

7. การใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทักษะของผู้บริหาร ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน มีความสัมพันธ์กัน

8. การใช้เวลากับประสิทธิภาพการบริหารงานด้านต่าง ๆ ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน มีความสัมพันธ์กัน

9. ประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทักษะของผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน มีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 2 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล ผู้บริหารใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 50 คน อาจารย์ผู้สอนได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร 2,047 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 335 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 385 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหรือปลายปิด ถ้ามองเกี่ยวกับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิทางการศึกษา ขนาดโรงเรียน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทักษะของผู้บริหาร

จำนวน 40 ข้อ โดยใส่จำนวนตัวเลขที่บ่งชี้ถึงปริมาณเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม เฉลี่ยต่อสัปดาห์ ครอบคลุมภารกิจที่กรมสามัญศึกษาระบุ 6 ด้านคือ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน ในตอนท้ายเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข ซึ่งเป็นแนวทางปรับปรุงการบริหาร เวลาในการบริหารงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 48 ข้อ ในแต่ละข้อมีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงาน ให้เลือกเหมือนกันทุกข้อคือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสม ไม่เหมาะสม ไม่เหมาะสมที่สุด ครอบคลุมภารกิจที่กรมสามัญศึกษาระบุ 6 ด้านคือ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน ในตอนท้ายเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข ซึ่งเป็นแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงาน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการบริหารเวลา ในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหาร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหรือปลายปิด จำนวน 10 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ไปถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามและขออนุญาตนำในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม จากผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2
2. นำแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูลในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 50 โรงเรียน และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง สำหรับบางโรงเรียนได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ภายใน 20 วัน

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะชุดที่สมบูรณ์ จำนวน 385 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เพื่อนำผลการตอบไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละของแต่ละรายการในแต่ละตัวแปร
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 คือ ปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 คือ ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 เป็นรายด้านและโดยภาพรวม ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม และแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลของประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 เป็นรายด้านและโดยภาพรวม

3.3 ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการใช้เวลาและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม สำหรับการตีพิมพ์ผลการทดสอบค่าเอฟ มีนัยสำคัญทางสถิตินั้น จะทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้วิธีการของ ทูคีย์ (Tukey's HSD test)

3.4 ทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ของการใช้เวลาและประ-
สิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2

4. แบบสอบถามตอนที่ 4 คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการบริหารเวลา ในการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหาร โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. การประมวลและวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดของตอนที่ 2 และ 3 เกี่ยวกับแนวทางปรับปรุงการบริหารเวลา และประสิทธิภาพในการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน โดยการหาความถี่ จัดลำดับความสำคัญจากสูงสุดแต่ละด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามที่นำมาทำการวิเคราะห์ ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จากโรงเรียนทั้งหมด 50 โรงเรียน โดยส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 50 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 50 ชุดครบถ้วน สำหรับแบบสอบถามที่ส่งถึงอาจารย์ผู้สอน จำนวน 335 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด จำนวน 335 ชุด รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งสิ้น 385 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกชุด

2. กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่งปัจจุบัน ขนาดโรงเรียน วุฒิต่างการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีดังต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 50 คน ปรากฏว่า ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 68 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32 เมื่อศึกษาด้านขนาดโรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12 หากพิจารณา ด้านคุณวุฒิ เป็นผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 86 ปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ส่วนประสบการณ์ด้านการบริหารที่ต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 54 สูงกว่า 10 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46

2.2 อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 335 คน ปรากฏว่า เป็นอาจารย์ผู้สอน (ครู ป.) จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 84.5 อาจารย์สนับสนุนการสอน (ครู ส.) จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 เมื่อศึกษาในด้านขนาดโรงเรียน เป็นอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 หากพิจารณาด้านคุณวุฒิ เป็นอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 84.8 ปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ส่วนประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 สูงกว่า 10 ปี จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3

3. ปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่า ผู้บริหารใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ เรียงลำดับใช้เวลามากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้คือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครองนักเรียน และงานบริการ

4. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

4.1 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทัศนะของผู้บริหาร อยู่ในระดับเหมาะสมมากทุกด้าน เรียงตามลำดับประสิทธิภาพสูงไปหาต่ำคือ งานธุรการ งานการบริหารทั่วไป งานปกครองนักเรียน งานบริการ งานโรงเรียนกับชุมชน และงานวิชาการ

4.2 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทัศนะของอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับเหมาะสมทุกด้าน เรียงตามลำดับประสิทธิภาพสูงไปหาต่ำคือ งานปกครองนักเรียน งานธุรการ งานการบริหารทั่วไป งานบริการ งานวิชาการ และงานโรงเรียนกับชุมชน

5. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผลการเปรียบเทียบ มีดังนี้

5.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากมากไปหาน้อยคือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครองนักเรียน และงานบริการ

5.2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากมากไปหาน้อยคือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน งานปกครองนักเรียน งานบริการ งานวิชาการ และงานธุรการ

5.3 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากมากไปหาน้อยคือ งานการบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานโรงเรียนกับชุมชน งานธุรการ งานปกครองนักเรียน และงานบริการ

6. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และปริญญาโทหรือสูงกว่า ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผลการเปรียบเทียบ มีดังนี้

6.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์เรียงตามลำดับใช้เวลามากไปหาน้อย คือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครองนักเรียน และงานบริการ

6.2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์เรียงตามลำดับใช้เวลามากไปหาน้อย คือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานธุรการ

7. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร

ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี และ สูงกว่า 10 ปี ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผลการเปรียบเทียบ มีดังนี้

7.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำ-
กว่า 10 ปี ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์
เรียงตามลำดับใช้เวลามากไปหาน้อย คือ งานการบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานโรงเรียน
กับชุมชน งานธุรการ งานปกครองนักเรียน และงานบริการ

7.2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสูง-
กว่า 10 ปี ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์
เรียงตามลำดับใช้เวลามากไปหาน้อย คือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน
งานวิชาการ งานบริการ งานปกครองนักเรียน และงานธุรการ

8. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของ
ผู้บริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและ
ขนาดใหญ่ โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า งานการบริหารทั่วไป งานวิชาการ
และงานบริการ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัย-
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดยผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาขนาดเล็ก มีทัศนะต่อระดับประสิทธิภาพการบริหารงาน ด้านงานธุรการ งานปกครอง
นักเรียน และงานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารสูงกว่าทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์
ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่

9. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์
ผู้สอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่า ระดับของประสิทธิภาพการบริหารงาน
ตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีวุฒิทางการศึกษา
ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และปริญญาโทหรือสูงกว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้อง

กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

10. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และสูงกว่า 10 ปี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

11. ความสัมพันธ์ของการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันภายในระหว่างงานด้านต่าง ๆ ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างงานต่าง ๆ ค่อนข้างสูง ค่าสูงสุดคือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านงานโรงเรียนกับชุมชน และด้านงานบริการ และค่าต่ำสุดคือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านงานบริการ และด้านงานวิชาการ

12. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจกับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่า การใช้เวลาในแต่ละงาน กับประสิทธิภาพในงานแต่ละงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

13. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

14. อุปสรรคของการบริหารเวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่า กิจกรรมที่ทำให้เสียเวลามาก คือ การปฏิบัติงานที่ไม่มีตารางแผน การขาดยานพาหนะหรือการคมนาคมไม่สะดวกในการติดต่อราชการ และการขาดข้อมูลหรือข่าวสารที่สมบูรณ์ ตามลำดับ

15. แนวทางปรับปรุงการบริหารเวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 เรียงตามลำดับความถี่จากสูงสุดแต่ลดด้านดังต่อไปนี้

15.1 ด้านงานการบริหารทั่วไป สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรวางแผน และกำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานประจำวันที่มีความยืดหยุ่นได้ และควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ให้มาปฏิบัติงาน

15.2 ด้านงานธุรการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรมีการจัดสรร อัตรากำลังโดยเฉพาะครูสนับสนุนการสอน (ครู ส.) ให้อย่างทั่วถึง และควรมอบหมายงาน ในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ให้ผู้ช่วยหรือหัวหน้าฝ่ายงานต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการแทนมากขึ้น

15.3 ด้านงานวิชาการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรจัดสรรอัตรา- กำลังครูให้ครบทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน และควรหาวิธีหรือเทคนิคต่าง ๆ กระตุ้นผู้สอนให้สนใจ และตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนประสานงานร่วมกันในแต่ละหมวดวิชา

15.4 ด้านงานปกครองนักเรียน สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรมอบ- หมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ให้ผู้ช่วยหรือหัวหน้าฝ่ายงานต่าง ๆ รับผิดชอบ ดำเนินการแทนเพิ่มมากขึ้น และพบนักเรียนหรือคณะครูอาจารย์ เพื่อประชุมชี้แจง ทำความ เข้าใจร่วมกัน ตลอดจนวางแผนกำหนดตารางปฏิบัติงานที่ยืดหยุ่นได้

15.5 ด้านงานบริการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรมีการวางแผน และกำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานภายใต้รูปแบบโครงสร้างที่มีระบบชัดเจน ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ครูอาจารย์ นักเรียน อย่างทั่วถึง ตลอดจนมีการติดตามผล ประเมิน ผล เพื่อปรับปรุงงานอยู่เสมอ

15.6 ด้านงานโรงเรียนกับชุมชน สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรวางแผนจัดสรรเวลาเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน หรือมอบหมายผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน และ ผู้บริหาร ตลอดจนครูอาจารย์พยายามจัดสรรเวลา โดยคำนึงถึงอาชีพและโอกาสที่เหมาะสม ของผู้นำชุมชน กลุ่มชุมชน หรือผู้ปกครอง

16. แนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้- บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน เรียงตามลำดับความถี่จากสูงสุดแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

16.1 ด้านงานการบริหารทั่วไป สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรติดตาม ผล ประเมินผล เพื่อปรับปรุงงานอยู่เสมอ ควรพัฒนาคุณภาพของบุคลากรด้านแนวคิด

สร้างสรรค์หรือการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบ โดยการอบรม สัมมนา ศึกษา ดูงาน เป็นต้น

16.2 ด้านงานธุรการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรมีบุคลากรด้านงานธุรการโดยตรง อย่างเพียงพอ ควรติดตามผล ประเมินผล เพื่อปรับปรุงงานอยู่เสมอ และควรพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอยู่เสมอ เช่น ให้การอบรม ศึกษา ดูงาน เป็นต้น

16.3 ด้านงานวิชาการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรสร้างความเข้าใจและส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของบุคลากร ให้มีความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนอุทิศเวลาให้ทางราชการ และควรติดตามผล ประเมินผลการทำงานของบุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

16.4 ด้านงานปกครองนักเรียน สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรติดตามความประพฤติของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองอยู่เสมอ และอาจารย์ผู้สอนทุกคนควรให้ความร่วมมือ ตลอดจนตระหนักในหน้าที่ปกครองนักเรียน มิใช่ถือว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครอง เท่านั้น

16.5 ด้านงานบริการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ควรจัดการดูแลและอำนวยความสะดวกด้านโภชนาการ ตลอดจนน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่ถูกสุขลักษณะทั้งปริมาณหรือคุณภาพที่ดี เพียงพอ และควรมีบุคลากรที่ให้บริการนักเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสนับสนุนการสอน เช่น ครูพยาบาล ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ เป็นต้น

16.6 ด้านงานโรงเรียนกับชุมชน สิ่งที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนควรเห็นความสำคัญ ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เพิ่มมากยิ่งขึ้น และควรมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน ตลอดจนนำทรัพยากรของชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยการบริหารเวลาและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับ

ชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการใช้เวลาในงานการบริหารทั่วไปมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก กรมสามัญศึกษา (2532 : 5) ได้กำหนดการดำเนินงานครอบคลุมในเรื่อง การจัดองค์การ การจัดระบบสารสนเทศและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน การบริหารอาคารสถานที่ การสื่อสารคมนาคมและการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการประเมินผลงานการบริหารทั่วไป ดังนั้น หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วจะพบว่า เป็นการดำเนินงานทุกประเภททั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงานและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทั้งสิ้น ในอันที่จะต้องมีการสัมพันธ์กับบุคลากรในหน่วยงานและบุคคล หรือองค์กรภายนอกโรงเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ควบคุม ดูแล พิจารณาทางเลือกและตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทุก ๆ ด้านของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นงานด้านธุรการ วิชาการ ปกครองนักเรียน บริการ ตลอดจนงานโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร สุภพัฒน์อิ (2513 : 88) เรื่องเวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด พบว่า เวลาปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยของศึกษานิเทศก์ทั่วประเทศ จะปฏิบัติงานด้านการบริหารบุคคล เป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานการบริหารทั่วไปดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 9) ได้กล่าวถึงเวลาที่ใช้ในงานบุคลากรและอาคารสถานที่ เมื่อรวมกันแล้วจะมีปริมาณเวลาที่ใช้ไปในการบริหารงานใกล้เคียงกับด้านงานการบริหารทั่วไปของกรมสามัญศึกษาอีกด้วย ส่วนเวลาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 ใช้มากในอันดับรองลงมาคือ งานโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย สุภชาติ (2524 : 116) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ใช้เวลาในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยที่สุด ที่เป็นดั่งนี้จะมีสาเหตุมาจากผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันนี้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ทางโรงเรียนหรือชุมชน ได้ร่วมมือกันในการจัดการศึกษาของนักเรียน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่มุ่งให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ดังที่ พิสิฐ พิษณานนท์ (2530 : 78) ได้ให้ทัศนะว่า โรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่กุลบุตรกุลธิดา รวมทั้งการถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนก็ได้รับอิทธิพลจากชุมชน

ต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน จึงต้องมีความร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด ในการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้อยู่ในวัยเรียนดังกล่าว ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ เพื่อการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เนื่องมาจากเขตการศึกษา 2 (2530 : 1-2) ประชากรมีชนบทธรรมนิยม ประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากเขตการศึกษาอื่น ๆ สื่อสารโดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ทำให้มีปัญหา ด้านการใช้ภาษาไทยเป็นสื่อทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดความไม่เข้าใจในเรื่องต่าง ๆ มากมาย ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาจึงต้องใช้เวลาดำเนินงานโรงเรียนกับชุมชนมากยิ่งขึ้น ในการที่ลงไปสัมผัสทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในที่สุด

นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ใช้เวลาน้อยที่สุดใน การบริหารงานบริการ และงานปกครองนักเรียน สำหรับงานบริการนั้น น่าจะเป็นผลมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จึงมีความขาดแคลนทั้งบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเสริมสร้างพัฒนาการต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก ให้แก่นักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับขอบข่ายการบริหารงานด้านบริการที่กรมสามัญศึกษา (2532 : 15) กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ โภชนาการ สุขภาพ อนามัย ห้องสมุด วัสดุทัศนูปกรณ์ ตลอดจนการแนะแนว เป็นต้น ส่วนงานปกครองนักเรียน หรือกิจการนักเรียนนั้น ผู้บริหารมุ่งให้การสนับสนุนความมีระเบียบวินัย ความมีคุณธรรม การเข้าร่วมกิจกรรมและนันทนาการต่าง ๆ มากอยู่แล้ว นักเรียนมีความเข้าใจและปฏิบัติตาม ตลอดจนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ในการปกครองนักเรียนลดน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ กรมสามัญศึกษา (2532 : 13) ได้มุ่งเน้นความสำคัญของงานปกครองนักเรียน มีการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน การแสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การส่งเสริมพัฒนาความมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากนักในการประสานและทำความเข้าใจร่วมกันกับคณะครูอาจารย์และนักเรียน

2. ระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและ

อาจารย์ผู้สอน ปรากฏว่า ในทัศนะของผู้บริหาร มีความเหมาะสมมากทุกด้าน ด้านที่มี ประสิทธิภาพสูงสุดคือ ด้านงานธุรการ และรองลงมา ด้านงานการบริหารทั่วไป ด้านที่มี ประสิทธิภาพต่ำสุดคือ ด้านงานวิชาการ และรองลงมา ด้านงานโรงเรียนกับชุมชน สอด-คล้องกับผลการวิจัยของ ถวัลย์ บุญแสน (2522 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง งานบริหาร การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 พบว่า การปฏิบัติงานบริหารการ ศึกษา ได้ปฏิบัติงานธุรการ การเงินและบริการ และงานบุคคลมากที่สุด เช่นเดียวกับผล การวิจัยของ ทองขาว โคตรโยธา (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง งานบริหารการ ศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ตามความเห็นของนักวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ได้ปฏิบัติงานด้านธุรการ และงานบุคคลอยู่ใน ระดับมาก ส่วนทัศนะของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานตาม ภารกิจ ของผู้บริหารมีความเหมาะสมทุกด้าน ด้านที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ ด้านงาน ปกครองนักเรียน และรองลงมา ด้านงานธุรการ ด้านที่มีประสิทธิภาพต่ำสุดคือ ด้านงาน โรงเรียนกับชุมชน และรองลงมา ด้านงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิคม เมี้ยวเกียบ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า ครูมีทัศนะต่อการปฏิบัติ งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโดยส่วนรวมเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงาน ธุรการ อยู่ในระดับมาก ส่วนงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่าตามทัศนะ ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ด้านงาน ธุรการที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้เพราะงานธุรการมีรูปแบบ กฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่แน่นอน ชัดเจน ซึ่ง สมเกียรติ พ่วงรอด (2530 : 45) ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า ความผิดพลาด จากการดำเนินงานด้านธุรการและการเงิน เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนกว่าการเรียนการสอน และการบริการนักเรียน ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 2) กล่าวถึงงานธุรการของโรงเรียนว่า เป็นงานประสานและสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้สามารถ ดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยความราบรื่น จึงทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ตระหนักถึงความสำคัญด้านนี้ ส่วนประสิทธิภาพของงานปกครองนักเรียนหรืองานการ บริหารกิจการนักเรียนนั้น เป็นงานที่บุคคลากรภายในหรือบุคคลภายนอก สามารถมองเห็น และแสดงความชื่นชมได้อย่างชัดเจน เมื่อนักเรียนมีความประพฤติอยู่ในระเบียบวินัย

มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

ด้านงานวิชาการซึ่งมีประสิทธิภาพต่ำสุดนั้น มีส่วนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2532 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของเขตการศึกษา 2 ในภาควิชาสามัญ 7 รายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา และศิลปะศึกษา ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ทั่วประเทศ (National Norms) มีวิชาภาษาอังกฤษเพียงวิชาเดียวที่สูงกว่าเกณฑ์ นอกจากนั้น ต่ำกว่าเกณฑ์ทุกรายวิชา ซึ่งถูกพิจารณาว่ามีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อม ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเขตการศึกษาอื่น ๆ (ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 2, 2533 : 4-6) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการปรับปรุงอย่างมาก เนื่องจากหน้าที่หลักของโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยมีผู้บริหารทำหน้าที่ประสานงาน แนะนำ กระตุ้นเตือนให้อาจารย์ผู้สอนร่วมมือปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังที่อำภา บุญช่วย (2533 : 1) ได้แสดงทัศนะว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียน การที่จะดูว่า สถาบันใดมีมาตรฐาน ส่วนใหญ่พิจารณาจากผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่า มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญ ในงานวิชาการหรือไม่

สำหรับด้านงานโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีประสิทธิภาพต่ำเช่นเดียวกันนั้น น่าจะเป็นผลมาจากทางโรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ และอื่น ๆ ที่จะให้บริการและสนับสนุนชุมชนหรือผู้บริหาร ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควรในกิจกรรมของชุมชน เนื่องมาจากภาระงานมากเกินไป หรือขาดแรงจูงใจต่าง ๆ ซึ่งเรื่องนี้ผู้บริหารจะต้องเป็นแกนนำและแบบอย่างที่จะกระตุ้นเตือนให้อาจารย์ผู้สอน เห็นความสำคัญของชุมชน ตลอดจนสามารถดึงเอาทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงจะสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 26-27) ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทางคือ ทั้งโรงเรียนกับชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ จึงต้องมีบทบาทของการให้และการรับ ความร่วมมือ การสนับสนุน และความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่

3. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ขนาดโรงเรียนที่ผู้บริหารปฏิบัติงานตามภารกิจของผู้บริหารนั้น มิได้เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริหารเวลาหรือใช้เวลา ผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โครงสร้างขอบข่ายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเหมือนกัน (กรมสามัญศึกษา . 2532 : 1-17) รวมทั้งโครงสร้างการจัดองค์การในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาดมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ไม่ว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ จะแบ่งงานด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 งาน (คือ งานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน) ออกเป็นสี่ฝ่ายคือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนผู้ช่วยผู้บริหารครบสิ้นคน จะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่าย ทำให้ผู้บริหารใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจน้อยลง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีผู้ช่วยผู้บริหารไม่ครบทั้งสี่ฝ่าย ก็จะต้องตั้งอาจารย์ผู้สอนขึ้นรับผิดชอบงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน ปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบและกฎเกณฑ์อันเดียวกัน เพื่อแบ่งเบาภาระให้ผู้บริหารใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจน้อยลงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยนี้ยังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงปริมาณการใช้เวลาในโรงเรียนขนาดเล็ก กลางและใหญ่ ของงานด้านต่าง ๆ มีความใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ ใช้เวลามากในงานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน และงานวิชาการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงกลด อภิเมธรัรักษา (2528 : 75) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารเวลาของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า หัวหน้าศูนย์ที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ ใช้เวลาในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานบริหารวิชาการ บริหารบุคคล บริหารธุรการ และบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย สุขชาติะ (2524 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และงานด้านกิจการนักเรียน

ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังมีผลงานวิจัยสนับสนุนของ ถุงเงิน แก้วแถมเสื่อ (2526 : 80-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารงานด้านธุรการ บุคลากร กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และปริญญาโทหรือสูงกว่า ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า วุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารนั้น มิได้เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริหารเวลา หรือใช้เวลาดังเช่นผลการวิจัยในครั้งนี้ กล่าวคือ ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจมากที่สุดใกล้เคียงกัน ในงาน 3 ด้าน เรียงตามลำดับเหมือนกัน คือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน และงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงกลด อภิภณฑรักษา (2528 : 75) ซึ่งศึกษาเรื่อง การบริหารเวลาของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า หัวหน้าศูนย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารงานในภาระหน้าที่คือ งานบริการวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารธุรการ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันนี้ มักจะได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในตัวเองเท่าเทียมกัน โดยทางกรมสามัญศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ จัดให้มีการเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาต่อ เป็นต้น อีกทั้งผู้บริหารเหล่านี้สามารถที่จะศึกษาด้วยตนเองโดยหาความรู้ ความชำนาญจากตำรา เอกสารทางวิชาการ สื่อสารมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้บริหารสามารถศึกษาทำความเข้าใจในโครงสร้าง ขอบข่ายการปฏิบัติงานที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้ (2532 : 1) ตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ จากการปฏิบัติดังกล่าวทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง

มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุญแจเงิน แก้วแกมเสื่อ (2526 : 80-83) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารที่มีคุณวุฒิต่างกัน ใช้เวลาในการบริหาร งานด้านวิชาการ ธุรการ บุคลากร กิจการนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการใช้เวลาการบริหารงานตามภารกิจ ด้าน งานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงาน โรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำแนกตามประสพ- การณ์ในการบริหาร ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหาร ต่ำกว่า 10 ปี และสูงกว่า 10 ปี ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ไม่ แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ประสบการณ์ในการบริหารของ ผู้บริหารนั้น มิได้เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริหารเวลาหรือใช้เวลา ดังเช่นผลการวิจัยใน ครั้งนี้ กล่าวคือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี และสูงกว่า 10 ปี ใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจมากที่สุดใกล้เคียงกัน ในงาน 3 ด้าน คือ งานการ บริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน และงานวิชาการ ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหลาย ก่อนจะเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการบริหาร ต้องผ่านการ ฝึกอบรมความรู้ตามบทบาทหน้าที่ ขอบข่ายงานความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ระหว่างที่ดำรง ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาอยู่นั้น ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความ ชำนาญการต่าง ๆ ทางการบริหาร โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาคู่ เป็นต้น จากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย การดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามประเมินผล จึงทำให้ทัศนคติที่มีต่อการใช้เวลา บริหารงานตามภารกิจ ไม่แตกต่างกัน ประเด็นที่มักถูกกล่าวถึงคือ ประสบการณ์ทางการ บริหารที่ยาวนาน มักเป็นช่องทางที่ได้เปรียบในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะ ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย สามารถพัฒนา ขีดความสามารถเทียบได้เท่ากับผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงกว่าได้ หากมีความอดุสาหะพยายาม และความตั้งใจจริงที่จะศึกษาหาความรู้ ความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงกลด อภิมณฑร์รักษา (2528 : 75) ศึกษาเรื่อง การบริหารเวลาของหัวหน้าศูนย์การ ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด พบว่า หัวหน้าศูนย์ที่มีประสบการณ์ทางการบริหารต่างกัน ใช้เวลา

ในการบริหารงานในภาระหน้าที่ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร สุพรรณณี (2513 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง เวลาปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด พบว่า ปริมาณเวลาปฏิบัติงานคือ งานการบริหารบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การวางแผนการบริการและส่งเสริมทางการศึกษา การให้บริการแก่ชุมชน และการนิเทศ โรงเรียนกับการประเมินผลการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัดโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด นอกจากนี้ ยังมีผลงานวิจัยสนับสนุนของ อุงเงิน แก้วแกมเสื่อ (2526 : 80-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการบริหารต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารงานด้านธุรการ บุคลากร กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการและงานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่า ระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ที่มีต่อระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร อยู่ในระดับสูงกว่าทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีต่อระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารในโรงเรียนดังกล่าว ในด้านงานธุรการ งานปกครองนักเรียน และงานโรงเรียนกับชุมชน ที่เป็นดังนี้ น่าจะเป็นผลมาจากงานธุรการในโรงเรียนขนาดเล็กนั้น มีการติดต่อ ประสานงาน และให้การสนับสนุนงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นงานการวางแผนงานธุรการ งานสารบรรณ พัสดุ การเงินและการบัญชี งานทะเบียนบุคลากร ตลอดจนการประเมินผลงานธุรการนั้น ได้รับการปฏิบัติในขอบเขตที่จำกัด ไม่กว้างขวางนัก อันเป็นผลเนื่องมาจากทรัพยากรทางการบริหารที่มีอย่างจำกัด ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดดำเนินงาน ส่วนงานปกครองหรือกิจกรรมนักเรียนซึ่งโรงเรียนมัธยม-

ศึกษานานเล็ก แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในแง่ของระดับประสิทธิภาพ การบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารนั้น น่าจะเป็นผลมาจากที่กรมสามัญศึกษา (2532 : 1) ได้แบ่งขนาดโรงเรียน โดยยึดนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เช่น โรงเรียนขนาดเล็ มีนักเรียน จำนวนตั้งแต่ 1-499 คน โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน โรงเรียน ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คน จึงเห็นได้ว่า การบริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสะดวก คล่องตัว และ บริหารงานได้อย่างทั่วถึงกว่า ในการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ไม่ว่าจะทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของความประพฤติ ระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนอย่างชัดเจน

สำหรับงานโรงเรียนกับชุมชนนั้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จะมีการ สร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้บริหารจะเป็นแกนนำที่สำคัญนำโรงเรียน สู่ชุมชน และนำชุมชนมาสู่โรงเรียนได้ดี และมีประสิทธิภาพสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและ ขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ (2528 : 259-260) ซึ่งให้ ทิศนะในการบริหารงานว่า การดำเนินงานของโรงเรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิ- ภายใต้นั้น จะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้ความร่วมมือ และเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน จากสาเหตุที่กล่าวมาทั้งหมด จึงทำให้ระดับของประสิทธิภาพ การบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและ ขนาดใหญ่ แตกต่างกัน

7. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ด้าน งานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และ งานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนะ ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่า ระดับประสิทธิภาพ การบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีวุฒิ ทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และปริญญาโทหรือสูงกว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีทัศนะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร อยู่ในระดับ ที่เหมาะสมทุกด้าน เรียงตามลำดับจากประสิทธิภาพสูงสุดไปหาต่ำสุดคือ งานปกครองนักเรียน

งานธุรการ งานการบริหารทั่วไป งานบริการ งานโรงเรียนกับชุมชน และงานวิชาการ ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า มีทักษะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร อยู่ในระดับเหมาะสมทุกด้าน ยกเว้นด้านงานปกครองนักเรียน ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เรียงตามลำดับจากประสิทธิภาพสูงสุดไปหาต่ำสุด เหมือนกับทักษะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทุกประการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมมาตร แก้วลาย (2528 : 82) ศึกษาเรื่อง การศึกษา การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ในด้านงานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ยกเว้นงานวิชาการและงานบุคลากรเท่านั้น ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ สุทธิภักดี (2531 : 116-117) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ทั้งการบริหารงานที่เป็นจริงและการบริหารงานที่คาดหวัง ส่วนครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ในด้านงานวิชาการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ และงานกิจการนักเรียน ยกเว้นงานธุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่านั้น ที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารในเรื่องนี้ พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับงานปกครองหรืองานกิจการนักเรียนมากที่สุด เนื่องมาจากหน้าที่หลักของสถานศึกษา ต้องจัดการบริหารงานกิจการที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และเป็นผู้ที่สามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529 : 22) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนว่า

เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนและกิจกรรมนักเรียนทั้งหมด ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลยิ่งขึ้น กล่าวคือ นักเรียนคิดเขียน ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นการกระทำทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2532 : 13) ได้ให้ความสำคัญและกำหนดขอบข่ายการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนไว้อย่างชัดเจน ในการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โดยให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติ ความมีระเบียบวินัย ความมีคุณธรรม จริยธรรม การรับผิดชอบต่อบุคคล และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนถึงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน สิ่งทีกล่าวมาแล้ว หากได้รับความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีต่อกันของผู้บริหาร ตลอดจนอาจารย์ผู้สอน ย่อมทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้น

สำหรับงานวิชาการนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความเห็นเหมือนกันต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ซึ่งอยู่ในระดับต่ำสุดเมื่อเทียบกับทุกงาน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากงานวิชาการที่มีขอบข่ายงานซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทุกชนิด เกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ดังที่ กรมสามัญศึกษา (2532 : 9) ได้กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการดำเนินงานด้านวิชาการ ให้ครอบคลุมงานด้านต่าง ๆ คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียน งานทะเบียนนักเรียน ตลอดจนการประเมินผลงานวิชาการ นอกจากนี้ งานวิชาการเป็นงานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีทัศนคติที่กว้างไกล จึงมีความสำคัญและจำเป็นมากในการที่จะระดมศักยภาพของอาจารย์ผู้สอน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุด โดยมีผู้บริหารเป็นแกนนำที่สำคัญ

8. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ตามทัศนคติของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏว่า ระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทัศนคติของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และสูงกว่า 10 ปี ไม่แตกต่างกัน

ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ สุทธิภักดี (2531 : 116-117) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ในด้านงานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ยกเว้นด้านงานกิจการนักเรียนเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งการบริหารงานที่เป็นจริงและการบริหารงานที่คาดหวัง

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารในเรื่องนี้ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน ให้ความเห็นตรงกันต่อประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงานปกครองนักเรียน หรืองานกิจการนักเรียน ของผู้บริหาร อันเป็นผลมาจากหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ซึ่งมุ่งให้การศึกษา แก่เด็ก เยาวชน ตลอดจนบุคคลทั่วไปของชาติ ได้มีความรู้ ความเข้าใจ ศักดิ์ศรีที่ดี ตลอดจนทักษะที่มีประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ คุณค่าต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมต่อไป ดังนั้น ภารกิจที่สำคัญของหัวหน้าสถานศึกษา จึงต้องจัดการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างเหมาะสม และเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข

ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานธุรการของผู้บริหารอยู่ในระดับสูงรองลงมา ทั้งนี้เนื่องมาจากงานธุรการ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อ ประสานงาน และกิจการสนับสนุนงานอื่น ๆ ทั้งภายในภายนอกโรงเรียน ให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้ ที่สำคัญความผิดพลาดในการดำเนินงานด้านนี้ยังเป็นที่ประจักษ์ชัดกว่างานในด้านอื่น ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากงานที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระเบียบ กฎเกณฑ์ ขั้นตอน และเอกสารของทางราชการ จึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ตลอดจนระเบียบต่าง ๆ มักมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับปรุงอยู่เสมอ จึงทำให้ผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารงานด้านนี้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ

สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2526 : 164) ที่ว่า งานธุรการเป็นงานที่เกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องปฏิบัติ ทั้งที่เป็นงานภายในและงานติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการไปได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ นอกจากนั้น งานธุรการยังมีความเกี่ยวข้องอย่างสูงกับการบริหารการเงิน การบัญชี ตลอดจนพัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งต้องมีความรอบคอบระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะอาจเกิดความผิดพลาดบกพร่อง ที่บุคลากรภายในหรือบุคคลภายนอก มองเห็นได้อย่างชัดเจนไปในทางส่อทุจริตและประพฤตินิยมชอบได้โดยง่าย

สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และสูงกว่า 10 ปี มีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และงานโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารอยู่ในระดับต่ำนั้น ในส่วนของงานวิชาการ นอกจากจะมีสาเหตุมาจากความกว้างขวาง ครอบคลุมเนื้อหากิจกรรมต่าง ๆ ทุกชนิด เกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียนแล้ว น่าจะเป็นผลมาจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งแตกต่างจากเขตการศึกษาอื่น ๆ ดังที่ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 (2532 : 1-2) ได้กล่าวถึงรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่น่าพอใจ เมื่อมาจากประชากรส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 76.39 นับถือศาสนาอิสลาม มีขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงประเทศมาเลเซียซึ่งอยู่ใกล้เคียง สื่อสารโดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ทำให้มีปัญหาในด้านการใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในด้านการศึกษา ผนวกกับผู้บริหารให้ความสำคัญในการประเมินผลงานวิชาการน้อย ยิ่งทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานด้านนี้ต่ำลงไปด้วย ส่วนงานโรงเรียนกับชุมชนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ความสำคัญไม่เต็มที่ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารยังมีภาระหน้าที่อื่นที่จะต้องปฏิบัติอีกมาก หรือไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ พอหมดเวลาราชการก็ต้องรีบกลับบ้านดั่งเช่นครูอาจารย์ภายในโรงเรียนท่านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีญา รอดแก้ว (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษางานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนประการหนึ่ง คือ ครูมักไม่ค่อยอาศัยในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จึงทำให้ไม่มีเวลาได้สัมผัสกับชุมชน นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของงบประมาณที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526 : 80) ที่ให้ทัศนะว่า

งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มักจะได้รับความสนใจใสน้อยมากจากผู้บริหาร เพราะระบบโรงเรียนของไทยขึ้นอยู่กับงบประมาณการศึกษาของรัฐบาล ไม่ได้ขึ้นกับงบประมาณที่ได้รับจากประชาชนในท้องถิ่น

9. ความสัมพันธ์ของการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันภายในระหว่างงานด้านต่าง ๆ ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างงานต่าง ๆ ค่อนข้างสูง ค่าสูงสุดคือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านงานโรงเรียนกับชุมชน และด้านงานบริการ กล่าวคือ เมื่อโรงเรียนกับชุมชนมีความเข้าใจกันถึงลักษณะความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ย่อมจะมีการให้ความร่วมมือ สนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายโรงเรียนก็จะให้บริการชุมชน เป็นแกนนำและเข้าร่วมในการพัฒนาชุมชน ส่วนชุมชนก็จะให้การสนับสนุนและความร่วมมือช่วยเหลือทางด้านทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ ของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร กำลังทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ พิสิฐ พิษณานนท์ (2530 : 78) ที่ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่บุคคล กุลธิดา รวมทั้งการถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ในขณะที่เดียวกัน โรงเรียนก็ได้รับอิทธิพลจากชุมชนต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน จึงต้องมีความร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดในการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้อยู่ในวัยเรียนดังกล่าวได้รับความรู้อย่างเต็มที่ เพื่อการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับด้านงานบริการ ซึ่งเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการต่าง ๆ แก่นักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก ความสบายและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังที่ เสริมวิทย์ ศุภเมธี (2531 : 141-157) ได้กล่าวถึง การจัดสวัสดิการในสถานศึกษาทั่ว ๆ ไป เช่น โครงการด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การจัดหาทุนสวัสดิการ ทุนการศึกษา การจัดบริการด้านสาธารณสุข การจัดจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม โครงการนันทนาการและอำนวยความสะดวกสบาย เช่น จัดการเรียนการสอนนอกสถานที่ กิจกรรมประชุมพบปะสังสรรค์ จัดบริการห้องน้ำ ห้องสุขา สนามเด็กเล่นให้เพียงพอ โครงการจัดสวัสดิการทางสุขภาพ โครงการจัด

บริการแนะแนวในด้านให้คำปรึกษา บริการสารสนเทศ การบริการหาทุนการศึกษา และ จัดหางาน เป็นต้น

10. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจ ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียน กับชุมชน กับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่า การใช้เวลาในแต่ละงานกับประสิทธิภาพในงานแต่ละงานนั้น ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ผู้บริหารใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ เรียงลำดับใช้เวลามากไปหาน้อยคือ งานการบริหารทั่วไป งานโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครองนักเรียน และงานบริการ แต่ระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ เรียงตามลำดับประสิทธิภาพสูงไปหาลำดับ มีดังนี้ งานธุรการ งานการบริหารทั่วไป งานปกครองนักเรียน งานบริการ งานโรงเรียนกับชุมชน และงานวิชาการ ย่อมจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้บริหารใช้เวลามากในงานโรงเรียนกับชุมชน หรืองานวิชาการ แต่ประสิทธิภาพของงานที่ออกมามากล้นอยู่ในระดับต่ำ ทั้งสองงาน และใช้เวลาในงานธุรการหรืองานปกครองนักเรียน น้อยลงมาตามลำดับ แต่ประสิทธิภาพของงานที่ออกมามากล้นอยู่ในระดับสูงทั้งสองงาน ดังนั้น การใช้เวลาบริหารงานมาก ไม่จำเป็นจะต้องมีประสิทธิภาพของงานที่สูงเสมอไป หรือการใช้เวลาบริหารงานน้อย ก็อาจส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพของงานสูงก็เป็นไปได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับทัศนะของ สมพงษ์ เกษมสิน (2517 : 47) ที่อธิบายว่า การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพในแง่ของการบริหาร เป็นการช่วยประหยัดทั้งด้านเวลา แรงงาน วัสดุสิ่งของ และอื่น ๆ หรือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526 : 6) กล่าวถึงประสิทธิภาพว่า ประสิทธิภาพ คือ ตัวเชื่อมระหว่างปัจจัย (Input) กับผลผลิต (Output) กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพจะให้ปริมาณของผลผลิตโดยใช่ปัจจัยน้อยที่สุด หรือในปัจจัยที่จำกัด สามารถให้ผลผลิตสูง

จากที่กล่าวมาข้างต้น หากผู้บริหารได้ปรับปรุง แก้ไข ตลอดจนพัฒนาการบริหารเวลาและใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแล้ว ย่อมทำให้ประสิทธิภาพของงานสูงขึ้นตามไปด้วย ที่สำคัญงานบริหารการศึกษานั้น ต้องใช้เวลาที่จะต้องดูแลและไม่สามารถตีค่าออกมาเป็นตัวเลขได้ ซึ่งต่างจากวงการค้าธุรกิจ ดังที่ สมชาย ศุภธาดา (2532 : 39) ได้เสนอแนวคิดของเวลาในวงการธุรกิจสมัยใหม่ว่า ทรัพยากรเวลามีความสำคัญทั้งทางตรง

และทางอ้อม เพื่อกำหนดมาตรฐานการทำงานและแนวคิดในเรื่องมูลค่าสำหรับเงินลงทุน เพราะกิจกรรมใดก็ตามที่ใช้เวลาน้อยในการบรรลุผลที่ต้องการ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพและมีผลต่อรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น และต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำลง โอกาสในการทำกำไรก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การใช้เวลาในแง่ธุรกิจจะนำมาเปรียบเทียบกับการใช้เวลาลงทุนทางการศึกษาที่จะเห็นผลทันทีทันใดไม่ได้ แต่ผลระยะยาวที่ออกมา นั้น หากการศึกษาซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร สามารถผลิตประชากรที่มีคุณภาพออกมาใช้สังคมและประเทศชาติได้แล้ว ย่อมถือว่า เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าหรือได้กำไรนั่นเอง

11. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ด้านงานการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ตามทักษะของผู้บริหารอยู่ในระดับเหมาะสมมากทุกด้าน แต่ตามทักษะของอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับเหมาะสมทุกด้าน ซึ่งเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานของตนเองอยู่ในระดับสูง ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งน่าจะเกิดผลมาจากตำแหน่งหน้าที่ที่ต่างกันคือ ผู้บริหารจะมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมองงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ได้อย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นภารกิจด้านนโยบาย ส่วนอาจารย์ผู้สอนมุ่งเน้นนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติ ทำให้เกิดช่องว่างในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ส่งผลให้ทักษะการมองประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ธงชัย สันติวงศ์ (2519 : 430) ที่ว่า บทบาทหรือตำแหน่งที่ต่างกัน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การตีความข้อมูล ข่าวสาร แตกต่างกัน ซึ่งหากขาดการสื่อสารที่ดีพอ จะก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกัน อีกสาเหตุหนึ่งที่น่าจะเป็นไปได้คือ อคติหรือความลำเอียงของผู้บริหารในการประเมิน โดยจะมองงานที่ตนเองปฏิบัติว่าได้กระทำอย่างดีที่สุดแล้ว ประสิทธิภาพหรือผลที่ออกมาจึงต้องดีตามไปด้วย ซึ่ง นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 118) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า คนเรามักจะเข้าใจตัวเองว่าดี ว่าถูกต้อง แต่คนอื่นอาจจะมองเราไปในแง่อื่น ๆ ก็ได้

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ผู้สอนและ
ผู้ร่วมงานได้ทราบเกี่ยวกับงานที่ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ประการที่สำคัญ
ต้องไม่ลืมว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ จำนวนมากมาย ซึ่งต่างคน
ก็มีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ความรอบรู้ทางด้านจิตวิทยาจะทำให้ผู้บริหาร
โรงเรียน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญทัน ดอกไธสง
(2530 : 109) ที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องเข้าใจจิตวิทยา เพื่อรักษาตัว รักษางาน
ใช้จิตวิทยาในการสั่งงาน สั่งคน บริหารคน และเชื่อมต่อกับคนทุกระดับทั้งภายในและภายนอก
องค์กร เพื่อผลสำเร็จของคนในองค์กรและสังคมส่วนรวม

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการวางแผนและกำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานในงานแต่ละด้าน
ภายใต้รูปแบบโครงสร้างที่มีระบบชัดเจน ให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสม
2. ควรมีการจัดสรรอัตรากำลังครูอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครู-
อาจารย์สนับสนุนการสอน
3. ควรให้ความสำคัญและคำนึงงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมระดับประสิทธิภาพ
ด้านงานวิชาการเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาทุกระดับ
เมื่อผู้บริหารใช้เวลามากในด้านนี้ ก็ควรมีระดับประสิทธิภาพที่สูงขึ้นด้วย
4. ควรมีการมอบหมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ให้แก่
ผู้ช่วยผู้บริหารหรือหัวหน้าฝ่ายงานต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการแทนมากยิ่งขึ้น
5. ควรมีการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรด้านต่าง ๆ ในหน้าที่ความรับผิดชอบ
อย่างทั่วถึง เช่น การอบรม สัมมนา ดูงาน ศึกษาต่อ เป็นต้น
6. ควรจัดการดูแลและอำนวยความสะดวก ด้านโภชนาการและสุขภาพ
อนามัยของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น
7. ควรให้ความสำคัญและร่วมมือ หรือเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเพิ่มมา
กยิ่งขึ้น ตลอดจนพยายามดึงเอาทรัพยากรท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
8. ควรมีการติดตามผล ประเมินผล เพื่อปรับปรุงงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารเวลาและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษาอื่น เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการค้นพบอาจเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน

2. ควรศึกษาการบริหารเวลาและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพียงด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ในเขตการศึกษา 2 หรือเขตการศึกษาอื่น

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลาและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษาอื่น

4. ควรมีการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ รูปแบบภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อการบริหารเวลา หรือประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา